

Sprawozdanie z działalności Rady do Spraw Cyfryzacji za rok 2018

Rada do Spraw Cyfryzacji (dalej: „Rada”) została powołana 16 grudnia 2016 r. przez Annę Streżyńską, Ministra Cyfryzacji, w składzie:

1. Izabela Albrycht – Przewodnicząca
2. Dariusz Milka – Wiceprzewodniczący
3. Michał Adamczyk
4. Dominik Batorski
5. Roman Bieda
6. Karol Dobrzeniecki
7. Alicja Grawon - Jaksik
8. Krzysztof Goczyła
9. Janusz Jabłoński (od 31.08.2018 r.)
10. Łukasz Jachowicz
11. Paweł Litwiński
12. Grzegorz Mazurek
13. Tomasz Muda
14. Jerzy Nawrocki
15. Piotr Pawłowski (rezygnacja 17.03.2017 r.)
16. Rafał Rodziewicz
17. Krzysztof Siewicz (od 19.09.2017 r.)
18. Justyna Skorupska
19. Maciej Sobolewski (rezygnacja 30.06.2017 r.)
20. Katarzyna Śledziwska (od 19.09.2017 r.)
21. Piotr Wąglowski
22. Janusz Zawiła – Niedźwiecki

W 2018 roku Rada do Spraw Cyfryzacji zebrała się na jedenastu posiedzeniach (ze względu na zmiany w kierownictwie Ministerstwa Cyfryzacji nie odbyło się jedno posiedzenie Rady - w styczniu 2018r. - co spowodowało dwumiesięczną przerwę w pracach). Tematami prac Rady były takie zagadnienia jak:

- Przegląd prawodawstwa w poszukiwaniu luk i barier procesu cyfryzacji
- Systemowe wsparcie dla cyfrowej transformacji gospodarczej
- Otwartość danych i oprogramowania finansowanego ze środków publicznych
- Zarządzanie internetem i neutralność w sieci
- Edukacja cyfrowa
- „Strategia 5G dla Polski” i bezpieczeństwo sieci 5G
- Nieprawdziwe informacje w internecie (tzw. *fake news*)
- Wykorzystanie technologii cyfrowych przez małe i mikro firmy
- Rozwój Sztucznej Inteligencji w Polsce
- „Podatek internetowy”
- Przygotowanie projektu uchwały wspierające stanowisko MC na temat dyrektywy o prawie autorskim
- Rozporządzenie o ochronie danych osobowych
- Badania trendów w technologiach cyfrowych
- Miejsce i rola Rady ds. Cyfryzacji w systemie instytucjonalnym RP oraz zakres jej kompetencji
- Licencjonowanie oprogramowania finansowanego lub współfinansowanego ze środków publicznych
- Bezpieczeństwo teleinformatyczne Polski w świetle ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa
- Program Zintegrowanej Informatyzacji Państwa

Na zaproszenie Ministra lub Przewodniczącego Rady w posiedzeniach uczestniczą również osoby spoza grona Rady, np. eksperci, pracownicy Ministerstwa Cyfryzacji. Ponadto, podczas posiedzeń Rady zaproszeni eksperci przedstawiają prezentacje. W roku 2018 na forum Rady zostały przedstawione następujące tematy:

- Wdrażanie RODO do polskiego porządku prawnego (XV posiedzenie 23 marca 2018r., zaproszeni goście: Pan Maciej Kawecki, Dyrektor Departamentu Zarządzania Danymi MC)

- Harmonogram prac związany z procedowaniem projektu ustawy o *krajowym systemie cyberbezpieczeństwa* (XV posiedzenie 23 marca 2018r., zaproszeni goście: Pan Andrzej Szyszko, p.o. Dyrektora Departamentu Cyberbezpieczeństwa MC)
- Program Zintegrowanej Informatyzacji Państwa (XVI posiedzenie 13 kwietnia 2018r., XVII posiedzenie 15 czerwca 2018r., zaproszeni goście: Pani Justyna Duszyńska, Zastępca Dyrektora Biura Zarządzania Portfelem Projektów/Biura Analiz i Projektów Strategicznych MC)
- Wprowadzenie do polskiego systemu patentowalności oprogramowania (XVII posiedzenie 18 maja 2018r., zaproszeni goście: Pan Artur Kalewski, ekspert patentowy w Urzędzie Patentowym RP)
- Sztuczna Inteligencja (XVIII posiedzenie 15 czerwca 2018r., zaproszeni goście: Pan Robert Kroplewski, Pełnomocnik Ministra do spraw społeczeństwa informacyjnego)
- Rozwój Sztucznej Inteligencji w Polsce i „podatku internetowego” (XIX posiedzenie 20 lipca 2018r., zaproszeni goście: Pan Robert Kroplewski, Pełnomocnik Ministra do spraw społeczeństwa informacyjnego)
- Możliwości włączenia pracy Rady ds. Cyfryzacji i jej wyników w analizę ekonomiczną dla państwa (XX posiedzenie 31 sierpnia 2018r., zaproszeni goście: Pan Piotr Arak, Zastępca Dyrektora Instytutu Badań Rynku, Konsumpcji i Koniunktur)
- Budowanie strategii konkurencyjności w kontekście cyfrowego obszaru praw konsumentów i cyfrowej konkurencji (XX posiedzenie 31 sierpnia 2018r., zaproszeni goście: Pani Katarzyna Arczewska, Naczelnik Wydziału w Departamencie Ochrony Interesów Konsumentów, Pan Michał Patoleta, Starszy Specjalista w Departamencie Ochrony Konkurencji w Urzędzie Ochrony Konkurencji i Konsumentów)
- Problemy zw. z wdrożeniem RODO-UODO, polityka informacyjna w zakresie stron www – jednolite stosowanie zapisów RODO (XXI posiedzenie 28 września 2018r., zaproszeni goście: Pan Maciej Kawecki, Dyrektor Departamentu Zarządzania Danymi MC)
- Digital 3 Seas Highway, konkluzja Three Seas Forum Forseeing The Digital Future (XXII posiedzenie 26 października 2018r., zaproszeni goście: Pan Robert Kroplewski, Pełnomocnik Ministra do spraw społeczeństwa informacyjnego)
- Aktualny stan budowy krajowego Systemu Cyberbezpieczeństwa oraz Strategii 5G (XXII posiedzenie 26 października 2018r., zaproszeni goście: Pan Robert Kośla, Dyrektor Departamentu Cyberbezpieczeństwa MC)

Informacja dotycząca prac zespołów roboczych działających w ramach Rady:

W ramach Rady zostały powołane zespoły robocze, które w wąskim gronie eksperckim pracują nad wybranymi zagadnieniami. Efekt prac zespołów jest przekazywany i dyskutowany na forum Rady.

- [Zespół nr 1 Przegląd prawodawstwa w poszukiwaniu luk i barier procesu cyfryzacji.](#)

W skład zespołu wchodzi członkowie Rady ds. Cyfryzacji:

1. Izabela Albrycht – (Przewodnicząca Rady ds. Cyfryzacji oraz koordynator prac zespołu)
2. Roman Bieda
3. Karol Dobrzeński
4. Alicja Grawon – Jaksik
5. Paweł Litwiński
6. Rafał Rodziewicz

Zespół zakończył proces zbierania odpowiedzi na ankietę dotyczącą przeglądu prawodawstwa w poszukiwaniu luk i barier procesu cyfryzacji, która była zamieszczona na stronie MC. Jej adresatami były organizacje branżowe, kancelarie prawne, przedsiębiorstwa, instytucje centralne i samorządowe. Na podstawie zebranych informacji powstał raport z realizacji projektu liczący 60 stron. Rada zaprosiła do udziału w „legislacyjnym Bug Bounty” wszystkie te podmioty, które na co dzień stykają się z niedoskonałością prawa – w tym m.in.: firmy z sektora technologii teleinformacyjnych, środowisko prawnicze, instytucje publiczne i organizacje otoczenia biznesu. Udostępnioną w dniach 29 sierpnia 2017 – 30 grudnia 2017 na stronie internetowej Ministerstwa Cyfryzacji ankietę odwiedziło 4121 podmiotów, w tym odpowiedziało przeszło 50 podmiotów, pozostawiając kilkaset zgłoszeń dotyczących zidentyfikowanych luk i barier. W związku z pozytywnym odzewem interesariuszy procesu cyfryzacji i w przeważającej mierze trafny wskazaniami luk i barier, Rada zarekomendowała Ministerstwu Cyfryzacji regularne przeprowadzanie „legislacyjnego bug bounty” wraz z systemem zachęt w postaci podziękowań i nagród, a także rozważenie stworzenia aplikacji na stronie Ministerstwa Cyfryzacji umożliwiającej stałe zgłaszanie luk i barier. Rada przedstawiała zarówno propozycję metodologii, którą można byłoby zastosować, aby zweryfikować zgłoszone przez interesariuszy problemy oraz przykładowy sposób przeprowadzenia badania ankietowego przekazując zestawienie pytań, które zastosowano w formularzu.

- [Zespół nr 2 Systemowe wsparcie dla cyfrowej transformacji gospodarczej](#)

W skład zespołu wchodzi członkowie Rady ds. Cyfryzacji:

1. Rafał Rodziewicz (koordynator prac Zespołu)
2. Izabela Albrycht
3. Michał Adamczyk

4. Grzegorz Mazurek
5. Dariusz Milka
6. Jerzy Nawrocki
7. Justyna Skorupska
8. Katarzyna Śledziwska

Zespół w swoich działaniach przyjął następujące założenia:

- kompleksowy przegląd bieżących zachęt i programów w ramach aktualnie dostępnego programowania środków UE na lata 2014-2020 oraz innych środków, którymi dysponują instytucje finansowe oraz inne jednostki publiczne i prywatne;
- przegląd projektów i planów Rządu w zakresie transformacji systemowej gospodarki celem znalezienia wytycznych kierunkowych Rządu i poszczególnych Ministerstw;
- spojrzenie szerzej na inne kraje, w których upowszechniono lub nie stosowanie zachęt – celem znalezienia dobrych praktyk (*success stories*) w branżach i sektorach gospodarki;
- znalezienie zestawu zachęt oraz propozycji zmian w programach dostępnych w instytucjach, aby zaakcentować możliwość realizacji obszaru cyfrowego z komponentem *security*;
- zaangażowanie jak najszerszej grupy interesariuszy poprzez akcje informacyjne.

Zespół zajmujący się systemowym wsparciem dla cyfrowej transformacji gospodarki udostępnił na stronie internetowej Ministerstwa Cyfryzacji propozycje rekomendacji w tym zakresie i zaprosił do udziału w konsultacjach online. Został przedstawiony przygotowany raport „Systemowe wsparcie dla cyfrowej transformacji gospodarczej”. Na etapie przygotowawczym do ankiety stworzono kilkadziesiąt rekomendacji z obszaru nauki, finansowania, cyberbezpieczeństwa, gospodarki i administracji. Następnie przeprowadzono wśród interesariuszy czy rekomendacje są słuszne.

- [Zespół nr 3 Otwartość danych i oprogramowania finansowanego ze środków publicznych](#)

W skład zespołu wchodzi członkowie Rady ds. Cyfryzacji:

1. Dominik Batorski (koordynator prac Zespołu)
2. Michał Adamczyk
3. Roman Bieda
4. Krzysztof Goczyła
5. Łukasz Jachowicz

6. Tomasz Muda
7. Piotr Waglowski
8. Krzysztof Siewicz

W ramach prac Zespołu powstał zamysł stworzenia rekomendacji dla Ministra Cyfryzacji w zakresie tego jak Państwo powinno wykorzystać określone modele licencjonowania.

Wstępny zakres rekomendacji obejmuje:

- uregulowanie kwestii oprogramowania, które jest już nierozwijane, by oprogramowanie, którego twórca już nie sprzedaje i nie zapewnia dla niego obsługi mogło być na bieżąco korygowane, bez konieczności budowania opartego na nim systemu od nowa;
- jednym z podstawowych warunków w zamówieniach publicznych powinien być rodzaj licencji oprogramowania, ponieważ ma on bezpośredni wpływ na długoterminowe koszty korzystania z takiego systemu informatycznego. Powinno dążyć się do tego, by największą liczbę punktów w postępowaniach przyznawano w sytuacjach, gdy zamawiający otrzymuje kod źródłowy;
- co najmniej 20% kodu, który jest tworzony za pieniądze publiczne powinno być kodem, który później jest otwierany i może zostać wykorzystany przez obywateli. Ma to doprowadzić do możliwości ponownego wykorzystania tego, co powstaje za pieniądze publiczne. Niezbędne jest jednak ustalenie w jaki sposób określić te 20%. Rekomendacja ta bazuje na rozwiązaniach przyjętych w Stanach Zjednoczonych, wymaga jednak głębszego zastanowienia się.

Zespół pracował również nad raportem dotyczącym kwestii licencjonowania oprogramowania – znajdują się w nim wszystkie najpopularniejsze modele licencjonowania oprogramowania, ich korzyści, ryzyka z nim związane, możliwości ich zastosowania i praktyczne uwagi. Ogólna idea jest taka, by zachęcić osoby przygotowujące SIWZ do myślenia o kosztach długofalowych danego oprogramowania, a nie tylko kosztach jego zakupu i utrzymania przez pierwszy okres trwania kontraktu. Poza tym celem jest zachęcenie jednostek publicznych do wspólnych zakupów oprogramowania, żeby nie wydawać wielokrotnie pieniędzy na de facto to samo rozwiązanie. Istotne jest także uregulowanie kwestii oprogramowania, które jest już nierozwijane – by w sytuacji, gdy twórca już go nie sprzedaje i nie zapewnia dla niego obsługi mogło być ono jednak na bieżąco korygowane. Co istotne w Polsce oprogramowanie jest chronione tak, jak każde inne dzieło – czyli przez 75 lat po śmierci ostatniego z autorów.

Zespół zajmował się również otwartością dostępu do danych oraz tym jak można zwiększyć dostępność i wykorzystanie danych publicznych. Zespół w tym zakresie wspierał prace MC prowadzone pod kierownictwem Pani Agaty Miazgi, Dyrektora Departamentu Kompetencji Cyfrowych/Departamentu Otwartych Danych i Rozwoju Kompetencji – zespół zgłosił uwagę do inwentaryzacji, pokazał komentarze do dokumentów dotyczących standardów API oraz

standardów technicznych, a za chwilę standardów prawnych otwartości danych. Zespół pracował również nad raportem dotyczącym dobrych praktyk w zakresie otwartości danych w szczególności danych jednostkowych – jest to coś, co w Polsce na ten moment nie występuje.

- Zespół nr 4 Zarządzanie internetem i neutralność w sieci

W skład zespołu wchodzi członkowie Rady ds. Cyfryzacji:

1. Łukasz Jachowicz (koordynator prac Zespołu)
2. Karol Dobrzeński
3. Alicja Grawon Jaksik
4. Paweł Litwiński
5. Dariusz Milka
6. Tomasz Muda
7. Krzysztof Siewicz

Prace zespołu zajmującego się zarządzaniem internetem i neutralnością w sieci poszerzono o dwa problemy, tj.

- zapewnienie przez operatorów neutralności sieci – co nie jest łatwe – gdyż coraz częściej operatorzy nie są właścicielami sieci tylko dzierżawią infrastrukturę. Operatorzy zrzucają więc z siebie odpowiedzialność za zapewnienie równego przesyłu ruchu, że nie mają nad tym kontroli i to nie do końca od nich zależy;
  - zapewnienie neutralności sieci w odniesieniu do Strategii 5G, która mówi, że urządzenia będą służyły nie tylko do dostarczenia internetu, ale będzie istniała możliwość wydzielenia odrębnej części pasma na internet, usługi telefoniczne, a części na zupełnie inną sieć (np. do szybkiej komunikacji między samochodami). Wszystkie te usługi będą mogły zostać dostarczone przez jednego dostawcę, co wprowadza problemy w skutecznym zapewnieniu neutralności sieci.
- Zespół nr 5 Edukacja cyfrowa (nauka korzystania z narzędzi cyfrowych, budowanie kompetencji cyfrowych, zmiany w programach nauczania na wszystkich poziomach edukacji aby adresować lukę zatrudnienia w sektorze IT, higiena użytkowania Internetu itp.).

W skład zespołu wchodzi członkowie Rady ds. Cyfryzacji:

1. Justyna Skorupska (koordynator prac Zespołu)
2. Dominik Batorski
3. Krzysztof Goczyła
4. Jerzy Nawrocki

5. Katarzyna Śledziwska

Zespół postanowił zawęzić swoją działalność do kwestii luki zatrudnienia w sektorze ICT. Zespół pracował nad zidentyfikowaniem otoczenia interesariuszy – rozpoznaniem organizacji, izb, uczelni, konferencji naukowych, które wykonują zadania związane z edukacją. Zespół podsumował prace, omówił trendy i bariery w edukacji. Przedstawił wyniki badań, które pokazują jak kształtuje się stopień cyfryzacji naszego kraju na tle innych państw. Do najważniejszych braków/barier można zaliczyć: wykluczenie cyfrowe, niską innowacyjność oraz braki na rynku pracy. Zespół omówił model wiedzy informatycznej (*body of knowledge*). Wskazał na istnienie dwóch podejść do określenia obszarów zainteresowania w tym zakresie – podejście reaktywne (obserwowanie tego, co robią inni i podążanie w tym samym kierunku) oraz proaktywne (szukanie istotnych elementów w danych dziedzinach wiedzy, adekwatnych do potrzeb, aby można było przewidywać kierunki działań w określonej dziedzinie). Zaproponowany został dwuwymiarowy model wiedzy informatycznej, w którym z jednej strony istotne są kompetencje *stricte* informatyczne, ale z drugiej strony również aspekty dotyczące kompetencji miękkich, społecznych.

Zespół zajmował się również pracami związanymi z tworzeniem i wykorzystaniem „Informatics Body of Knowledge” (I-BoK). Wprowadzone zostały drobne korekty do struktury I-BoK i opracowano zestaw danych, które miałyby charakteryzować kształcenie w ramach kierunku Informatyka. Charakterystyka ta opiera się na tematach wynikających z I-BoK i dla każdego tematu określa się:

- podstawowy przedmiot związany z tematem,
  - liczbę studentów poznających dany temat z podziałem na 3 poziomy zaawansowania (podstawowy, średni, zaawansowany),
  - „intensywność” badań na danym wydziale w zakresie danego tematu mierzona liczbą artykułów indeksowanych w bazie Web of Science, z wyodrębnieniem artykułów opublikowanych w czasopiśmie z listy MNiSW, które mają przynajmniej 20 punktów.
- [Grupa robocza ds. nieprawdziwych informacji w internecie.](#)

W skład grupy roboczej weszli:

1. Izabela Albrycht
2. Dominik Batorski
3. Roman Bieda
4. Karol Dobrzeński
5. Dariusz Milka
6. Tomasz Muda.

Kierownictwo grupy roboczej objął Roman Bieda.

Grupa zajmowała się analizą aktualnych przepisów prawnych, które pomagają w walce z tzw. *fake newsami*.

Na bazie analiz grupa wskazała najważniejsze kierunki działań:

- o oparcie się tylko na walce z najpoważniejszymi w skutkach wypowiedziami;
- o dokonanie przeglądu różnych modeli/kierunków samoregulacji, by wiedzieć jak samoregulacja mogłaby wyglądać, jak zatwierdzane są kodeksy dobrych praktyk, jak monitorowane są dobre praktyki;
- o społeczna kontrola nad *fake newsami*, tj. przeprowadzenie zmian legislacyjnych, aby dostawcy usług mieli możliwość komentowania czy też oznaczania nieprawdziwych treści;
- o stworzenie pewnego monitoringu, sprawozdawczości platform cyfrowych co do tego typu procederów;
- o ograniczenie kwestii anonimowości w sieci, ułatwienie identyfikacji do danych podmiotów rozpowszechniających nieprawdziwe treści w sieci.

Zostały przeprowadzone również prace nad poradnikiem zawierającym opis tego, jak można walczyć z nieprawdziwymi informacjami w sieci bez zmiany prawa, zgodnie z aktualnym stanem prawnym i skonkludował prace w dokumencie: Uwagi i rekomendacje Rady do Spraw Cyfryzacji dotyczące przeciwdziałaniu zjawisku tzw. „fake news”

[Dokumenty Rady ds. Cyfryzacji 2018 r.](#)

Informacje dotyczące działalności Rady oraz zespołów roboczych są zamieszczone w wydzielonej części [Biuletynu Informacji Publicznej](#) na stronach ministra właściwego do spraw informatyzacji oraz na [stronie internetowej MC](#). Dostępne są tam protokoły ze wszystkich posiedzeń Rady oraz stanowiska/opinie RdC, tj:

- [Stanowisko Rady ds. Cyfryzacji dotyczące możliwości patentowania programów komputerowych i sposobów prowadzenia działalności gospodarczej](#)
- [Uwagi i rekomendacje Rady do Spraw Cyfryzacji dotyczące przeciwdziałaniu zjawisku tzw. „fake news”](#)
- [Uchwała nr 1 Rady do Spraw Cyfryzacji](#) z 26 października 2018 r. o gwarancjach dla wolności informacyjnej użytkowników Internetu w kontekście prac nad projektem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie praw autorskich na jednolitym rynku cyfrowym.